

Na starcie otrzymujesz od nas 108 punktów – tyle ile masz decyzji do podjęcia. Za każdą poprawną odpowiedź otrzymasz dodatkowo 1 punkt, za błędną zabieramy dany punkt. Gdy nie odpowiadasz, zachowujesz podarowany punkt. Pamiętaj, że każda z odpowiedzi A, B, C, D może być fałszywa lub prawdziwa. W czasie konkursu nie wolno używać słowników, notatek, podręczników i innych pomocy naukowych. Sprawdź, czy arkusz testowy jest dopasowany do Twojej kategorii wiekowej i czy jest obustronnie zadrukowany. Zgłaszaj wszelkie nieprawidłowości. Wyniki konkursu będą dostępne 6 tygodni po konkursie.

Życzymy sukcesów i zapraszamy do testu konkursowego Omnibus!

Sławomir Leśniewski **Wyjątkowy chan(fragm.),** *Polityka nr49, 8 grudnia 2007r.*

Czyngis-chań, noszący w młodości imię Temudżyn, był geniuszem i jednocześnie nieprawdopodobnym wręcz szczęściarzem. Wcześniej osierocony – ok. 1170 r. jego ojciec, dowódca jednej z licznych ord mongolskich, został podstępnie zabity. Chłopiec wówczas nie miał jeszcze dziecięciu lat, a zdołał zadbać o matkę i młodsze rodzeństwo w skrajnie trudnych warunkach. Ścigany niczym zwierzę przez wrogów i schwytyany do niewoli, potrafił nie tylko zachować życie, ale po zdobyciu możnego protektora w osobie chana (władcy) Kereitów Togrula, w krwawych walkach zjednoczył wiele zwaśnionych dotychczas mongolskich plemion. W 1197 r., podczas wielkiego zjazdu (kurułtaju) możnych nad rzeką Onon, nadano mu najwyższy tytuł wielkiego chana (kagana, chana chanów) i rozpoczęło się pasmo jego zdumiewających podbojów, które przewróciły świat do góry nogami. W ciągu następnych lat zwyciężył Najmanów i Tatarów (tym drugim Mongołowie zawdzięczali nazwę, pod którą weszli do historii), co oznaczało zjednoczenie mongolskich stepów. Był to jednocześnie wyrok dla ludów znacznej części Azji i Europy.

Pamiętaj! Wszystkie pytania odnoszą się do dołączonego tekstu!

1. Przedstawiony tekst:

- A) jest utworem lirycznym B) jest napisany prozą C) jest reportażem D) nie należy do beletrystyki

2. Przywołany tekst porusza problematykę:

- A) związaną z polityką B) historyczną C) kulturalną D) społeczną

3. Wydarzenia, o których jest mowa:

- A) rozegrały się w XII w. B) można określić jako szczególnie dramatyczne
C) są aktualne D) miały wpływ nie tylko na historię jednego państwa

4. Piszący w swoim wywodzie:

- A) wygłasza opinie i oceny B) umiejscawia wydarzenia w czasie
C) informuje o skutkach omawianych wydarzeń D) posługuje się terminologią związaną z omawianym obszarem

5. Według piszącego Czyngis-chań:

- A) odegrał znaczącą rolę w historii B) już jako dziecko był niezwykle odpowiedzialny
C) był człowiekiem niepospolitym D) potrafił korzystać z okoliczności, a nawet je stwarzać

6. Tytuł wielkiego chana:

- A) został Temudżynowi nadany B) stanowił początek kariery politycznej Temudżyna
C) uzyskał Temudżyn pod koniec życia D) nie dawał przywództwa nad armią

7. Prawdą jest, że Mongołowie:

- A) mówili wieloma językami B) nazwę pod którą weszli do historii zawdzięczają plemieniu, które podbili
C) mają wielkie zasługi dla rozwoju wymiany handlowej D) byli ludem zmuszonym do obrony własnego terytorium

8. Zjednoczenie **mongolskich stepów**:

- A) ostatecznie nigdy się nie dokonało B) dokonało się faktycznie po pokonaniu Tatarów i Najmanów
C) było możliwe dzięki zjazdowi nad rzeką Onon D) było dziełem przypadku

9. Z przywołanego tekstu wynika, że:

- A) śmierć ojca naraziła Temudżyna na wiele niebezpieczeństw B) walka o władzę jest niezwykle bezwzględna
C) władza zawsze należy się seniorowi rodu D) władza zapewnia człowiekowi spokój i bezpieczeństwo

10. Określenie **ścigany niczym zwierzę**:

- A) na charakter porównania B) ożywia styl wypowiedzi C) oddaje dramatyzm wydarzeń D) zawiera epitet

11. Potoczny charakter ma stwierdzenie:

- A) zapewnić panowanie B) złożyć hołd
C) przewróciły świat do góry nogami D) był nieprawdopodobnym wręcz szczęściarzem

12. Z tekstu możemy dowiedzieć się, że Togrul:

- A) był osobą niezwykle wpływową B) zapewnił Temudżynowi karierę polityczną
C) był wrogiem Temudżyna D) realizował wyłącznie własne plany polityczne

13. Pierwsze zdanie przedstawionego tekstu:

- A) wyraża myśl rozwijaną w dalszej części wywodu B) wyraża prywatną opinię autora
C) ma charakter prowokacji D) zapowiada zakończenie historii

14. W swoim wywodzie autor nie unika:

- A) komizmu B) stosowania wyrażen nacechowanych emocjonalnie C) zwrotów do czytelnika D) powtórzeń

15. Pierwsze zdanie prezentowanego tekstu:

- A) jest zdaniem pojedynczym B) zawiera wtrącenie
C) jest zdaniem złożonym współrzędnie D) jest równoważnikiem zdania

16. W pierwszym zdaniu:

- A) nie ma czasownika B) nie ma określeń rzeczowników
C) jest więcej niż jeden czasownik D) jest więcej niż jedna przydawka

17. Przymiotnikiem nie jest wyraz:

- A) noszący B) osierocony C) zabity D) podstępnie

18. W zdaniu **Chłopiec nie miał jeszcze dziesięciu lat**:

- A) podmiotem jest rzeczownik w mianowniku B) orzeczenie ma formę imiesłowu
C) nie ma dopełnienia D) nie ma orzeczenia

19. W wyrazach **chłopiec** i **jeszcze**:

- A) jest więcej liter niż głosek B) jest różna ilość samogłosek
C) jest różna ilość spółgłosek D) ilość sylab nie jest równa ilości samogłosek

20. Sformułowanie **Ścigany niczym zwierzę przez wrogów**:

- A) jest równoważnikiem zdania B) nie zawiera orzeczenia C) zawiera dopełnienie D) zawiera podmiot logiczny

21. Wypowiedzenie (...) **nadano mu najwyższy tytuł wielkiego chana** :

- A) zawiera dwa podmioty B) jest zdaniem bezpodmiotowym
C) ma tylko jedną przydawkę D) nie zawiera dopełnienia

22. Podkreślony wyraz w sformułowaniu **po zdobyciu możnego protektora**:

- A) odmienia się przez przypadki B) jest rzeczownikiem C) pełni funkcje orzeczenia D) odmienia się przez osoby

23. Wyrazy tworzące związek **możnego protektora** :

- A) nie odmieniają się przez przypadki B) mają różną ilość sylab
C) należą do innych części mowy D) są w tym samym przypadku

24. Wypowiedzenie (...) **potrafił nie tylko zachować życie, ale (...) zjednoczył wiele (...) plemion**:

- A) zawiera wtrącenie B) to zdanie pojedyncze
C) jest zdaniem złożonym podrzędnie okolicznikowym D) nie zawiera dopełnień

25. Podkreślone wyrazy w sformułowaniu **pasmo zdumiewających podbojów** :

- A) określają rzeczownik B) należą do odmiennych części mowy
C) nie odmieniają się przez przypadki D) razem mają siedem sylab

26. Podkreślony wyraz w zdaniu **zdołał zadbać o matkę**:

- A) to czasownik w formie 2. os. l. poj. B) jest dopełnieniem
C) jest czasownikiem w formie imiesłowu przysłówkowego D) ma formę bezokolicznika

27. Wyraz **zwaśnionych**:

- A) nie odmienia się przez przypadki B) jest przymiotnikiem C) oznacza **skłóconych** D) ma cztery sylaby